

SBA GRUPĖS VERSLO KULTŪROS KODEKSAS

VADOVO ŽODIS

SBA grupė ir jai priklausančios įmonės, veikdamos Lietuvoje bei užsienio šalyse, laikosi vietos teisės aktų, tarptautinių žmogaus teises ir darbo santykius nustatančių teisinių normų, aukščiausių antikorupcijos ir aplinkosaugos standartų.

Tačiau suprantame, kad vienai didžiausių Lietuvos verslo grupių nepakanka vien tik preciziškai laikytis teisės aktų bei visuotinai priimtinių reikalavimų. Mūsų įmonių ir jų darbuotojų elgesys turi būti skaidrus, sąžiningo ir atsakingo verslo kultūros etalonas, kuriuo galėtų sekti ir kitos organizacijos.

Todėl šiuo Verslo kultūros kodeksu (toliau – Kodeksas) įtvirtiname verslo ir antikorupcinės veiklos etikos normas. Jomis įsipareigojame vadovautis mes, daugiau nei 5000 SBA įmonėse dirbančių asmenybių komanda. Mūsų įsipareigojimas apima SBA grupės įmonių veiklą tiek Lietuvoje, tiek užsienio valstybėse.

Taip pat raginame Kodekso laikytis mūsų verslo partnerius Lietuvoje bei užsienyje.

Arūnas Martinkevičius,

SBA prezidentas

KODEKSO TAIKYMAS

Kodeksas yra taikomas visų Lietuvoje ir užsienyje veikiančių UAB koncerno "SBA" ir jo valdomų įmonių (toliau bendrai – SBA grupės įmonės arba SBA) darbuotojams, nepriklausomai nuo jų užimamų pareigų, taip pat kolegialių valdymo organų nariams, visiems atstovams bei įgaliojamiems asmenims, veikiantiems SBA grupės ar atskirų jos įmonių vardu.

Išvardinti asmenys, palaikydami dalykinius ryšius su suinteresuotomis šalimis – tiekėjais, rangovais ir kitais SBA grupės įmonių nekontroliuojamais asmenimis – turi informuoti apie Kodekso nuostatų taikymą. Rekomenduojama šių nuostatų laikytis visiems subjektams, plėtojantiems verslo santykius su SBA grupės įmonėmis.

Tais atvejais, kai yra nustatoma, kad agentų, konsultantų ar tarpininkų veikla bei elgesys pažeidžia Kodekso nuostatas, SBA grupės įmonės turi teisę imtis atitinkamų veiksmų, įskaitant ir sutartinių santykių nutraukimą teisės aktų nustatyta tvarka.

VIDINĖS VERSLO KULTŪROS PRINCIPAI

Darbdavio atsakomybė ir įsipareigojimai

Žmonės – svarbiausia SBA grupės verslo kultūros dalis.

SBA grupės įmonėse dirba daugiau nei 5000 darbuotojų, kuriuos vienija aistra laimėti, atradimų lyderystė ir šeimininkiškumo jausmas. SBA žmonių stiprybė – gebėjimas sujungti skirtingus požiūrius ir pasiekti komandinį rezultatą.

SBA grupės įmonės siekia sudaryti geriausias sąlygas daryti karjerą, tobulėti ir realizuoti asmenines ambicijas. Įgyvendindami šiuos tikslus, visuose ryšiu su darbuotojais etapuose – pradedant nuo darbuotojų paieškos bei atrankos, komandinio darbo ir baigiant, atskirais atvejais, partnerišku atsiveikiniu – laikomės šių principų:

- abipuse pagarba paremti sąžiningi ir etiški darbo santykiai;
- saugios ir sveikos darbo aplinkos užtikrinimas;
- nulinė tolerancija žeminimui, smurtui, priekabiavimui, seksualiniam priekabiavimui, tiesioginei ar netiesioginei diskriminacijai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, narystės politinėje partijoje ar asociacijoje, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindais, taip pat dėl kitų aplinkybių, nesusijusių su dalykinėmis savybėmis (plačiau apibrėžta SBA grupės įmonėse patvirtintoje Lygių galimybių politikoje);
- vertinimas pagal pasiektus rezultatus, profesionalų ir etišką elgesį;
- konfidencialumas, diskretiškumas ir asmens duomenų apsaugos užtikrinimas (plačiau apibrėžta SBA grupės įmonėse patvirtintose Asmens duomenų tvarkymo taisyklėse);
- kvalifikacijos kėlimo ir papildomų kompetencijų ugdymo galimybių sudarymas.

SBA grupės įmonių darbuotojai yra skatinami aktyviai dalyvauti vidinėse mokymo ir kompetencijų kėlimo programose, taip pat informuoti tiesioginius vadovus apie specialią mokymo programą, pvz., vidinės darbo kultūros, kovos prieš korupciją, socialinės atsakomybės bei kt., poreikį. Išsakykite tokį poreikį, įmonių vadovai, remdamiesi vidinėmis mokymų politikos nuostatomis, inicijuoja minėtas mokymų programas.

Interesų konfliktų vengimas

Visi darbuotojai vykdydami dalykines užduotis veikia SBA grupės ir atskirų jos įmonių teisėtų verslo interesų naudai: priimami darbiniai sprendimai turi remtis maksimalios naudos grupei ir jos įmonėms siekimu ir negali būti grindžiami asmeninės naudos siekimu.

Darbuotojai negali įsitraukti į darbinės veiklos, kurios sukeltų asmeninių interesų konfliktą su SBA grupės įmonių interesais, taip pat turi vengti kontaktų, reiškiančių asmeninės veiklos ir SBA grupės įmonių verslo interesų konfliktą.

Susidūręs su potencialiu interesų konfliktu, darbuotojas ar kolegialių valdymo organų narys nedelsdamas tiesioginiam vadovui deklaruoja apie savo interesus bei imasi veiksmų, padedančių pašalinti tokio interesų konflikto pasekmes dalykiniams sprendimams.

Darbuotojai negali asmeniniais ar kitais tikslais, nesusijusiais su grupės verslo interesų tenkinimu, naudotis grupės nuosavybe ar dalykine informacija, įgyta dirbant SBA grupėje.

Konfidencialumo įsipareigojimai

Darbuotojų bendravimas ir keitimasis informacija tiek SBA įmonių grupės viduje, tiek palaikant dalykinius santykius su trečiosiomis šalimis, remiasi atviru kalbėjimu, nuolatinėmis žinių bei patirties dalybomis, tačiau negali peržengti konfidencialumo ribų.

Visa dalykinė SBA grupės įmonių informacija, išskyrus bendro pobūdžio žinias apie verslo santykius, kuri tampa darbuotojui žinoma vykdant savo pareigas, laikoma konfidencialia, įskaitant informaciją, susijusią su pačiais darbuotojais, taip pat įmonių klientais ir tiekėjais.

Visi darbuotojai ir įmonių kolegialių valdymo organų nariai privalo laikytis konfidencialumo įsipareigojimų, išskyrus atvejus, kai konfidencialią informaciją reikalauja atskleisti įstatymai.

Išvardinti asmenys taip pat privalo dėti pastangas užkirsti kelią galimam neteisėtam konfidencialios informacijos atskleidimui ar naudojimui.

Dovanų teikimas ir priėmimas

SBA darbuotojai neprašo, nepriima, nesiūlo ir neduoda verslo partneriams bei kitų trečiųjų šalių atstovams jokių piniginių dovanų.

Reprezentacinės verslo dovanos ir svetingumo paslaugos gali būti priimamos ir įteikiamos tik laikantis galiojančių teisės aktų reikalavimų ir tarptautinėje verslo praktikoje įprastų sąžiningo, skaidraus ir etiško verslo partnerystės standartų. Bet kokios formos dovanos ir paslaugos yra draudžiamos, jei jomis siekiama nesąžiningai užsitikrinti pranašumą ar priimamų sprendimų šališkumą.

Prieš priimant ar siūlant verslo dovanas ar svetingumo paslaugas, remiantis protingumo kriterijais įvertinama, ar jų tikslas neperžengia minėtų etiško verslo praktikos ribų. Kilus menkiausiai abejonei dėl tokių atvejų atitikimo nurodytiems reikalavimams, darbuotojas privalo pasikonsultuoti su tiesioginiais vadovais ir/ar UAB koncerno "SBA" Verslo rizikų departamentu.

IŠORINĖS VERSLO KULTŪROS PRINCIPAI

SBA grupės įmonės, vykdydamos savo veiklą, atsižvelgia į suinteresuotų šalių interesus ir stengiasi maksimaliai, kiek tai leidžia veikimas verslo interesų naudai, juos tenkinti.

Verslo elgsenos prasme SBA grupė taiko vienodai aukštus etikos standartus visoms išorinėms auditorijoms ir suinteresuotoms grupėms.

Kurdami ir plėtodami dalykinius santykius su klientais, partneriais, tiekėjais, konkurentais, viešojo sektoriaus institucijomis, žiniasklaida bei kitomis trečiosiomis šalimis pirmiausia vadovujamės skaidraus, sąžiningo ir darnaus verslo principais, taip pat abipusės pagarbos, žmogaus teisių, konfidencialios informacijos saugojimo, interesų konfliktų vengimo ir antikorupcinės veiklos standartais.

Santykiai su valdžios institucijomis

Visose šalyse, kuriose veikia SBA grupės įmonės, savo veiklą grindžiame įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų reikalavimais, įskaitant, bet neapsiribojant, ir korupcijos prevencijai skirtus teisės aktus.

Visoms kontroliuojančioms institucijoms teikiame privalomą informaciją, taip pat aktyviai bendradarbiaujame tenkindami prašymus dėl papildomos informacijos suteikimo.

Veikdami SBA grupės įmonių verslo interesais, neduodame kyšių bei nevykdome jokių kitų neteisėtų mokėjimų valdžios institucijų atstovams, įskaitant palengvinimo mokesčius (mažos vertės neoficialius mokėjimus). Šis įsipareigojimas apima ir SBA grupės įmonių veiklą užsienio valstybėse.

Dalyvaudami dialoge su valdžios institucijomis, preciziškai laikomės lobistinę veiklą apibrėžiančių teisės aktų reikalavimų.

Apskaita ir mokesčių mokėjimas

Vykdydami sąžiningą finansinę apskaitą, apskaičiuojame ir laiku sumokame visus mokesčius, remdamiesi teisės aktų reikalavimais ir mokesčių administratoriaus išaiškinimais. Kilusius klausimus dėl tinkamo mokesčių mokėjimo nedelsdami sprendžiame skaidriai bei profesionaliai bendraudami su mokesčių administravimo institucijomis.

SBA grupės įmonėse negali būti naudojamos mokesčių minimizavimo ar optimizavimo schemos, kurių taikymas kontroliuojančių institucijų gali būti pagrįstai traktuojamas kaip nesąžininga veikla.

Neutralumas politiniuose procesuose

SBA grupės įmonės nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nedalyvauja šalių, kuriose vykdo veiklą, politiniuose procesuose ir neteikia finansinės bei nefinansinės paramos politinėms partijoms.

Laikydami aukščiau aprašytų darbuotojų nediskriminavimo reikalavimų, gerbiame darbuotojų politines pažiūras ir neribojame jų dalyvavimo politinėje veikloje.

Tačiau SBA grupės įmonių darbuotojai, taip pat kolegialių valdymo organų nariai negali naudotis įmonių resursais politinės veiklos tikslais, neturi teisės įmonių vardu teikti paramos politinėms partijoms, o dalyvavimas demokratinėje politinėje veikloje negali būti siejamas su šių asmenų darbine veikla SBA grupės įmonėse.

Santykiai su konkurentais

Vadovaudamiesi SBA grupės vertybėmis, kasdienėje veikloje ieškome ryškaus konkurencinio pranašumo, siekiame būti savo srities lyderiai ir šią lyderystę išlaikyti.

Konkuruojame laikydamiesi galiojančių konkurencijos teisės normų visose rinkose, kuriose vykdomė veiklą.

Neinicijuojame jokių diskusijų ar susitarimų, kuriuose įžvelgiame potencialių pavojų dėl sąžiningos konkurencijos iškreipimo, taip pat nedalyvaujame tokiuose diskusijose, inicijuojamose kitų rinkos dalyvių.

Vadovaudamiesi etiškos konkurencijos principais, teisėtais būdais renkame ir analizuojame informaciją apie konkurentų veiklą.

Santykiai su bendruomene

Mūsų socialinė atsakomybė prasideda nuo mūsų pačių, todėl visus SBA grupės įmonių darbuotojus raginame prisiimti atsakomybę už aplinkos, kurioje veikiame, priežiūrą bei puoselėjimą. Stengiamės daugiau, nei reikalaujama pagal privalomus aplinkosaugos standartus reglamentuojančias teisės normas, minimizuoti tiesioginį bei netiesioginį mūsų verslo poveikį aplinkai.

Savo pavyzdžiu siekiame įkvėpti bendruomenę veikti – girdėdami bendruomenės balsą, padedame apčiuopti problemas, siūlome aktualius jų sprendimo būdus ir įsitraukiame į jų įgyvendinimą. SBA grupės įmonės, kaip verslo vienetai, remia bendruomeninius projektus, atitinkančius mūsų vertybes ir prisidedančius prie socialinės bei ekonominės atskirų regionų gerovės.

Be to, grupės įmonės ir jų darbuotojai patys inicijuoja socialinės atsakomybės projektus, susijusius su aplinkos ir gyvosios gamtos puoselėjimu, unikalių tradicijų saugojimu, socialinės atskirties mažinimu ir pan.

STEBĖSENA

Už Kodekso nuostatų taikymą ir jų laikymąsi kiekvienoje SBA grupės įmonėje yra atsakingas jos vadovas, kuris savo nuožiūra nustato vidinę Kodekso stebėsenos sistemą. Ši sistema apima diskusijų su darbuotojais Kodekso įgyvendinimo klausimais, Kodekso žinių tikrinimo ar mokymų Kodekso klausimais tvarką ir reguliarumą.

Įmonių vadovai vykdydami Kodekso stebėseną reguliariai, tačiau ne rečiau nei 1 kartą per kalendorinius metus turi pateikti pasiūlymus ir komentarus dėl nuostatų tobulinimo UAB koncerno "SBA" Verslo rizikų departamento direktoriui.

Mažiausiai 1 kartą per kalendorinius metus UAB koncerno "SBA" Verslo rizikų departamento direktorius teikia pasiūlymus dėl Kodekso nuostatų ar jų įgyvendinimo tvarkos tobulinimo UAB koncerno "SBA" valdybai, kuri priima atitinkamus sprendimus.

PAŽEIDIMŲ MONITORINGAS

SBA grupės įmonių darbuotojai, pastebėję galimą Kodekso nuostatų pažeidimą, turi imtis priemonių pažeidimui užkardyti bei informuoti atsakingus asmenis apie šiuos pažeidimus.

Skatinant atvirą, pasitikėjimu ir abipuse pagarba grįstą darbinę aplinką, apie pažeidimus rekomenduojama pirmiausia informuoti tiesioginį savo vadovą. Visgi, jei toks pranešimo būdas neužtikrina pranešėjo pageidaujamo konfidencialumo lygio arba pranešėjas nori išsaugoti anonimiškumą, galima naudotis įdiegta anonimine informavimo sistema, siunčiant anonimišką elektroninį laišką pasitikėjimolinija@sba.lt.

Visiems apie galimus Kodekso pažeidimus pranešantiems asmenims (toliau – pranešėjams) užtikrinamas konfidencialumas bei duomenų apsauga. Už pranešimus apie kodekso pažeidimus negali grėsti jokios sankcijos, pranešėjai taip pat saugomi nuo grėsmių dėl bet kokių atsakomųjų veiksmų. Darbuotojui, kuris imasi atsakomųjų diskriminacinių veiksmų prieš pranešėją, gali būti taikomos teisės aktuose numatytos sankcijos, įskaitant darbo sutarties nutraukimą.

Nepaisant pasirinktos pranešimo apie galimą pažeidimą formos, vykstančio patikrinimo metu ir priėmus atitinkamus sprendimus, pranešėjo tapatybė nebus atskleidžiama, nebent to pageidautų pats pranešėjas arba tai būtų privaloma pagal įstatymus.

Jei kyla klausimų, kokia veikla ar koks atvejis gali būti laikomas Kodekso pažeidimu, galima kreiptis konsultacijos į tiesioginį savo vadovą ar SBA Verslo rizikų departamentą, arba pasinaudoti aukščiau aprašyta anonimine informavimo sistema. Pritarimas abejotiniems veiksams nėra toleruojamas. Sužinojus ar įtarus apie Kodekso reikalavimų pažeidimus, apie tai informuojama bet kuriuo iš aukščiau paminėtų būdų.

TVIRTINIMAS IR ĮSIGALIOJIMAS

Visų pirma, šis Kodeksas tvirtinamas UAB koncerno "SBA" valdybos sprendimu. Visose kitose SBA grupės įmonėse Kodekso galiojimas ir taikymas įteisinamas Kodeksą jose patvirtinant tokia tvarka:

- (a) jei SBA grupės įmonėje sudaryta valdyba, Kodeksą tvirtina atitinkamos įmonės valdyba, priimdama sprendimą;
- (b) jei SBA grupės įmonėje valdyba nesudaroma, Kodeksas tvirtinamas jį pasirašant atitinkamos įmonės vadovui. Jei SBA grupės įmonėje yra įdiegta informacinė sistema @vilys (toliau – Informacinė sistema), Kodeksą vadovas patvirtina pasirašydamas pažangiu elektroniniu parašu per šią Informacinę sistemą. Jei SBA grupės įmonėje Informacinė sistema nėra įdiegta, ar ji laikinai neveikia, Kodeksą vadovas patvirtina pasirašydamas įprastiniu rašytiniu parašu (t.y. išleisdamas atitinkamą įmonės vadovo įsakymą).

Kodeksas konkrečioje SBA grupės įmonėje įsigalioja tos įmonės valdybai ar vadovui aukščiau aprašyta tvarka Kodeksą patvirtinus.

PASKELBIMAS

Jei SBA grupės įmonėje yra įdiegta Informacinė sistema, darbuotojams, turintiems kompiuterizuotas darbo vietas bei jiems priskirtus elektroninio pašto adresus, apie įsigaliojusį Kodeksą ir pareigą su juo susipažinti pranešama per Informacinę sistemą. Jei SBA grupės įmonėje Informacinė sistema nėra įdiegta, ar ji laikinai neveikia, ar darbuotojai neturi kompiuterizuotos darbo vietos bei jiems priskirtų elektroninio pašto adresų, darbuotojams apie įsigaliojusį Kodeksą paskelbiama: (a) tose įmonėse, kuriose nėra terminalo (t.y. bendro naudojimo kompiuterio, kuriame bet kuris įmonės darbuotojas gali susipažinti su įmonėje galiojančiais vidaus teisės aktais), Kodekso tekstą iškabinant gerai matomoje vietoje tam skirtuose informaciniuose stenduose įmonės patalpose arba (b) įmonėse, kuriose yra terminalas – pranešimą apie įsigaliojusį Kodeksą iškabinant gerai matomoje vietoje tam skirtuose informaciniuose stenduose įmonės patalpose ir patalpinant Kodekso skaitmeninę kopiją terminale. Kodekso tekstas taip pat patalpinamas visoms SBA grupės įmonėms prieinamame vidiniame intraneto puslapyje ir internetinėje svetainėje <http://www.sba.lt/>. Už paskelbimą apie įsigaliojusį Kodeksą konkrečioje SBA grupės įmonėje atsakingas tos įmonės vadovas.

PAVEDIMAI

SBA grupės įmonės vadovas turi teisę pavesti kitam jo vadovaujamos įmonės darbuotojui patvirtinti šį Kodeksą (tais atvejais, kai už Kodekso tvirtinimą įmonėje atsakingas vadovas), o įmonės vadovui laikinai nesant (pvz. laikinas nedarbingumas ir pan.), Kodeksas taip pat gali būti tvirtinamas jį pavaduojančio asmens. SBA grupės įmonės vadovas taipogi gali pavesti kitam įmonės darbuotojui ar tokias paslaugas teikiantiems asmenims atlikti paskelbimo apie įsigaliojusį Kodeksą jo įmonėje procedūras. Tokie įmonės vadovo pavedimai/pavadavimai turi būti įforminti tinkamai ir raštu.

KEITIMAS

Atsižvelgiant į Kodekso stebėsenos rezultatus ir pasiūlymus, Kodeksas gali būti keičiamas ir (ar) papildomas išleidžiant naują Kodekso redakciją ar atliekant tik tam tikrų Kodekso nuostatų pakeitimus/papildymus. Bet kokie Kodekso keitimai ir pildymai pirmiausiai turi būti patvirtinti UAB koncerno "SBA" valdybos, o po to kitose SBA grupės įmonėse tvirtinami analogiška anksčiau aprašytajai tvarka.